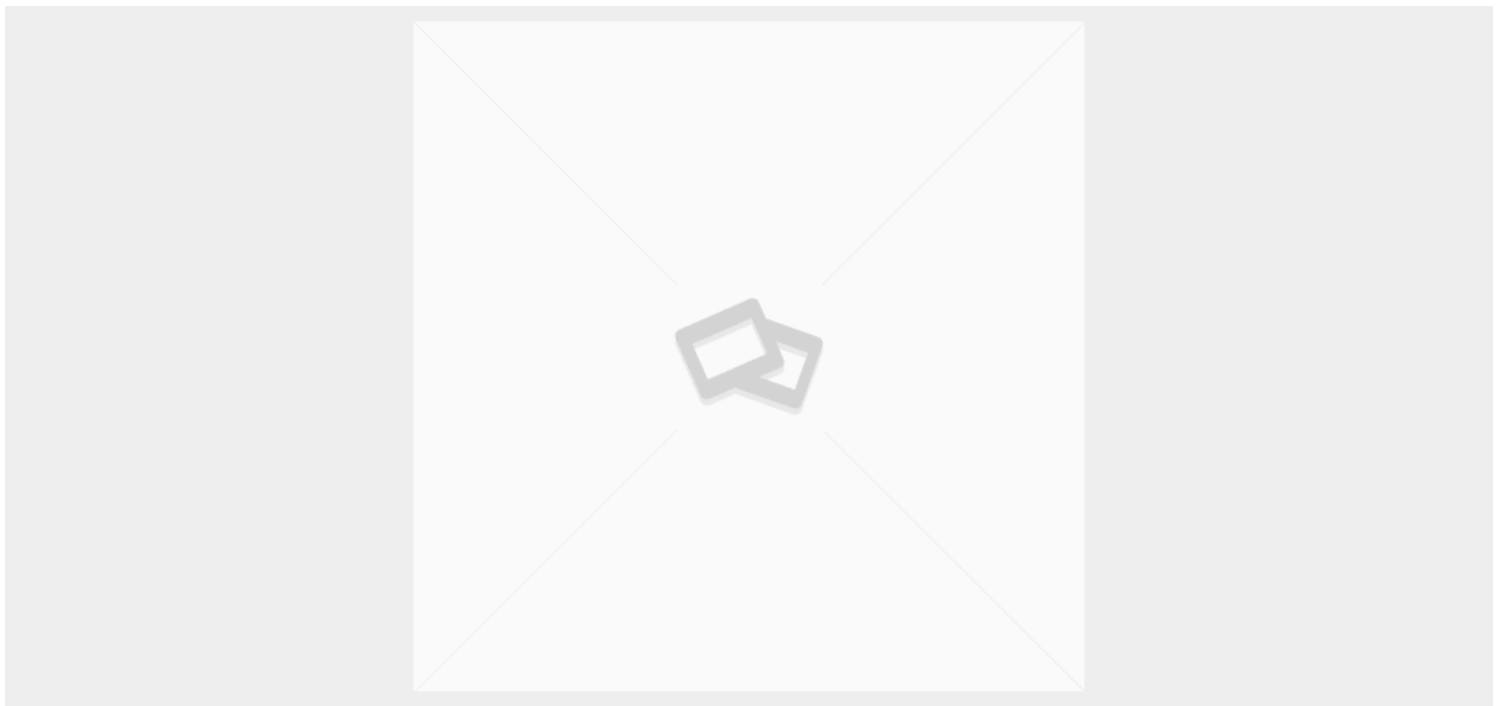

‘ԿԱՐԳ ՄԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ’

Posted on February 10, 2010 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Հեղինակ՝ Յակոբ Մարտիրոսեան, ՌԱԿ Մամուլ, Լոս Անճելըս, 13 Փետրուար 2010
Թուրքիոյ վարչապետ Րէճիպ Թայիպ Էրտողան, Միացեալ Նահանգներու իր վերջին
այցելութեան ընթացքին, հանդիպում ունեցած է նախագահ Օպամայի հետ: Ան ցասում
յայտնած է նկատմամբ սփիւռքի ‘Կարգ մը հայկական կազմակերպութիւններ’-ու
փրոթոքըրլներ-ուն հանդէպ ցուցաբերած բացասական դիրքին:

Հեղինակ՝ Յակոբ Մարտիրոսեան, ՌԱԿ Մամուլ, Լոս Անճելըս, 13 Փետրուար 2010
Թուրքիոյ վարչապետ Րէճիպ Թայիպ Էրտողան, Միացեալ Նահանգներու իր վերջին
այցելութեան ընթացքին, հանդիպում ունեցած է նախագահ Օպամայի հետ: Ան ցասում
յայտնած է նկատմամբ սփիւռքի ‘Կարգ մը հայկական կազմակերպութիւններ’-ու
փրոթոքըրլներ-ուն հանդէպ ցուցաբերած բացասական դիրքին:

Այդ ‘կարգ’ մը կազմակերպութիւնները, առ ի գիտութիւն, կը հակառակին հայ-թրքական
փրոթոքըրլներուն, որոնք ստորագրուեցան Հոկտեմբերի 10, 2009 թուին, Հայաստանի եւ
Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ, եւ այժմ կը ներկայացուին երկու
երկիրներու խորհրդարաններուն, վաւերացման համար: Այդ ընդմադիր
կազմակերպութիւնները, իր մեծամասնութեն մէջ, կը ներկայացնեն հայ սփիւռքը, որ
գոյացաւ ցեղասպանութեան հետեւանքով, զանգուածային ջարդերուն եւ բռնի
տեղահանութեան պատճառով, որոնք իրենց պապենական հողերէն արմատախիլ ըրին
հայերը, ցիրուցան դարձնելով նաեւ անոնց միասնականութիւնը: Այդ ‘կարգ մը
հայկական կազմակերպութիւնները’ հակառակ են փրոթոքըրլներուն, պարզապէս
որովհետեւ անոնք պարտադրողական բնոյթ կը կրեն, զանգուածային զիջումներ կը
պարտադրեն հայրենիքի ու սփիւռքի հայ ժողովուրդին, մինչեւ իսկ զրկելով մեզ մեր
դարաւոր հայրենի հողերէն եւ անուրանալի բոլոր իրաւունքներէն:

Այդ ‘կարգ’ մը ‘հայկական կազմակերպութիւնները’, որոնք դիտումնաւոր կերպով չէին
հրաւիրուած Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ
կազմակերպուած ‘հայկական համագումար’-ին, թո՛ղ իմացուի թէ անոնք կը կազմեն
հայ ազգին մեծագոյն մասը, սփիւռքի թէ հայրենիքի մէջ: Իսկ յիշեալ հաւաքին
հրաւիրուած ափ մը հայկական կազմակերպութիւնները բացարձակապէս չեն
ներկայացներ համայն հայ ազգը: Հրաւիրուած կազմակերպութիւնները, փրոթոքըրլներու
սկզբնական շրջանէն ի վեր, անոնց անվերապահօրէն համաձայն գտնուողներն էին,
առանց երբեւէ նկատի առնելու փրոթոքըրլներու հաւանական տխրագին
հետեւանքները:

Այդ ‘կարգ’ մը ‘հայկական կազմակերպութիւնները’ կը ներկայացնեն հայ ազգի երեք
աւանդական կուսակցութիւնները, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, Հայ
Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութիւնը,
ինչպէս նաեւ Հայ Առաքելական, Աւետարանական եւ Կաթողիկէ եկեղեցիներու,
հայրենակցական, քաղաքական, մարզական եւ մշակութային բազմաթիւ

Ներկայացուցիչներ, որոնք վստահաբար Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց Նախարարութեան կողմէ դասուած են որպէս ‘ընդհանրօրէն ճակատ’-ի անբաղձալի կազմակերպութիւններ: Բաց աստի, անհամեմատօրէն ակտիւ հեշտ պիտի ըլլար խորհրդակցութեան նստիլ սակաւաթիւ եւ ‘Պապէն ակտիւ պապական’ կազմակերպութիւններու հետ, որոնք, ի սկզբանէ արդէն լիովին համամիտ էին արձանագրութիւններուն իրենց ներկայացուած ձեւին մէջ վաւերացման, եւ ակտիւ քան պատրաստ էին աշխատանք տանելու, որպէսզի ընդհանրացուէր արուեստական համագումարի ընթացքին առնուած ‘որոշում’ը:

Հոկտեմբերի 10-ին, Հայաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարներու կողմէ ստորագրուած արձանագրութիւնները, որոնք կը միտին Հայաստան-Թուրքիա սահմաններու բացման եւ երկու երկիրներուն միջեւ փոխադարձ յարաբերութիւններու բարելաւման, հետեւանքն էին Միացեալ Նահանգներու նորընտիր նախագահ Պարաք Օպամայի նախաձեռնութեան, որովհետեւ ան խոստացած էր ճանչնալ հայոց ցեղասպանութիւնը նախագահական ընտրութեանց նախօրեակին: Ուստի արձանագրութիւններու այս տարբերակը կու գար փոխարինելու ցեղասպանութեան ճանաչումը, միանգամայն երկու երկիրներու հաշտեցման ծրագիրներով, առանց նկատի առնելու կամ բոլորովին անտեսելով ցեղասպանութեան, հողային եւ այլ պահանջներու իրաւասութեանց կարելորագոյն հարցերը:

Ներկայիս ամերիկահայութիւնը պատրաստած է հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման երկու համագոր բանաձեւեր, որոնք յաջորդաբար պիտի ներկայացուին, մէկը՝ ամերիկեան գոնկրեսին իսկ միւսը ծերակոյտին, հայամետ ամերիկացի օրէնսդիրներու կողմէ: Սակայն, կարգ մը մեկնաբաններ կը նախատեսեն, թէ այնքան ատեն որ հայ-թուրք արձանագրութիւնները կը մնան գործընթացի մէջ, հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման յոյսերը Միացեալ Նահանգներու գոնկրեսին եւ ծերակոյտին կողմէ, կը մնան ճղճիմ, սնանկ պատճառաբանութիւններով, որոնց համար որեւէ ջանք չեն խնայեր թրքական իշխանութիւնները:

Սակայն Սփիւռքահայութիւնը, որ կը ներկայանայ որպէս այդ ‘կարգ մը հայկական կազմակերպութիւններ’ը, միահամուռ կերպով պիտի շարունակէ իր ազգային ազատագրական պայքարը, որովհետեւ այլեւս այլընտրանք չէ մնացած: Համիտեան բռնատիրութեան դէմ պայքրելու ուխտով կեանքի կոչուած սրբազան այդ պայքարը, իր նորագոյն տարագումով, կը շարունակուի մինչեւ այսօր, եւ անդադրում կերպով պիտի շարունակուի մինչեւ մեր բոլոր իրաւունքներուն ամբողջական հատուցումը: Համայն աշխարհը թող իմանայ թուրքին վայրագութիւններուն մասին, թող հարցուի յոյներուն, ասորիներուն, ալաւիներուն եւ քիւրտներուն (վերջինները իր նախկինի դաշնակիցները): Այդ ազգերը եւս կրած են նման արհաւիրք եւ վկայ են այդ բոլորին: Մինչեւ այսօր կը շարունակուին թուրքերուն կողմէ կատարուած հալածանքներն ու բռնութիւնները: Իսկ անցեալին գործուած աններելի մեղքերուն ուրացումը՝ թուրք

յանցագործները կը դարձնէ առաւել եւս պախարակելի:

Եւ սակայն, անկախ ցեղասպանութեան հարցի վաւերականութեան անհերթթ առկախումէն, հայ-թուրք արձանագրութիւնները տակաւին չեն վաւերացուած երկու երկիրներու խորհրդարաններուն կողմէ, հակառակ անոր որ Հայաստանի Սահմանադրական Դատարանը վաւերացուց արձանագրութիւնները - որոշ վերապահումներով - եւ փոխանցեց Հայաստանի Ազգային Ժողովին (խորհրդարանին), իր կարգին վաւերացնելու համար զանոնք: Այս բոլորէն ետք, սակայն, թրքական խորհրդարանը տակաւին կը մնայ անզիջող իր պահանջներուն վրայ, Ղարաբաղեան հարցին լուծումը եւ ցեղասպանութեան հարցը նախապայման դնելով արձանագրութիւններու վաւերացման համար:

Թուրք քաղաքագետներ որեւէ պատճառ կամ առիթ կը փնտռեն արձանագրութիւններու վաւերացման արգելք հանդիսանալու կամ զայն յետաձգելու համար: Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար, Ահմետ Տաւուրոզլու անմիջապէս արձագանգեց - արձանագրութիւններուն Հայաստանի Ազգային Ժողովին ուղարկուած ժամուն իսկ - առարկելով թէ փոփոխութիւններ եղած են անոնց մէջ: Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարտ Նալպանտեան եւ նախագահ Սերժ Սարգսեան ազդարարեցին Անգարան արձանագրութիւններու վաւերացման 'ձգձգման' ուղղութեամբ, եւ յայտարարեցին թէ փրոթոքուները կրնան չեղեալ նկատուիլ, եթէ Թուրքիա չվաւերացնէ զանոնք մինչեւ որոշեալ թուականը:

Այն կացութիւնը, որուն մէջ սփիւռքահայութիւնը պարտադրաբար կը գտնուի այսօր, ի տես քաղաքական գետնի վրայ կատարուած եղելութիւններուն, որոնք կ'անտեսեն սփիւռքն ու իր եութիւնը, զինք կը մղէ ինքնապաշտպանութեան այլ միջոցներ որոնելու եւ գտնելու: Սփիւռքահայութիւնը կրնայ տարանջատուիլ մեծ պետութիւններու քաղաքական խաղերով, ինչպէս օրինակ՝ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան ժողովի հրաւերը (որ բարեբախտաբար վերատեսութեան պիտի ենթարկուի հայկական կազմակերպութիւններու բոլոր բողոքին ընդառաջ): Այդ հրաւերը ուղղուած էր սփիւռքահայութեան մէկ փոքր մասնիկի ներկայացուցիչներուն միայն, շրջանցելով մեծամասնութիւն կազմող հայկական մնացեալ հեղինակաւոր կազմակերպութիւնները: Սփիւռքահայութիւնը զոհ պետք չէ դառնայ քաղաքական խաղերու գործընթացներուն, որովհետեւ անոնք կրնան պատճառ դառնալ սփիւռքահայութեան իրաւունքներու յաւետ կորուստին, որուն հետեւանքները անդարմանելի եւ անվերադարձ կերպով համայն սփիւռքահայութեան եւ հայրենի մեր ժողովուրդին համար:

Պայման է հայ դատի մոլեռանդ եւ անզիջում հետապնդումը համայն սփիւռքահայութեան կողմէ. անիկա մեր սրբազան ուխտն է, եւ թող ոչ ոք այպանէ մեզ նուիրեալ եւ անդադրում պայքարի մեր անբեկանելի վճռակամութեան համար:

